

Kolejne uderzenie Rosji w ukraińską energetykę. 1041. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski

Sytuacja na froncie

Siły rosyjskie kontynuują natarcie w zachodniej części obwodu donieckiego z zamiarem przecięcia ostatnich szlaków zaopatrzenia obrońców w rejonach Kurachowego i Welykiej Nowosiłki. Według niektórych źródeł w drugiej z wymienionych lokalizacji już to nastąpiło, a komunikacja możliwa jest jedynie drogami gruntowymi z Wremiwki – jednej z trzech miejscowości pozostających pod kontrolą ukraińską (wliczając Welyką Nowosiłkę). Walki przeniosły się do zachodniej części Kurachowego, a zgodnie z lokalnymi doniesieniami agresor wkroczył na teren położonej tam nieczynnej elektrowni ciepłej. Na zachód od miasta ukształtował się następny worek, w którym w posiadaniu obrońców pozostają trzy miejscowości, w tym decydujące o utrzymaniu zaopatrzenia Ułakły (wróg zajmuje pozycje 2 km na południe od tej wsi). Najeźdźcy znacząco powiększyli kontrolowany obszar także na północny zachód od Kurachowego i na południe od Pokrowska, jednakże nie wpłynęło to na ogólną sytuację.

Arenami ciężkich starć wciąż są Toreck i Czasiw Jar. Rosjanie pogłęбили oskrzydlenie pierwszego z nich od zachodu, lecz w związku z sytuacją w mieście nie ma to większego znaczenia dla toczących się tam walk. Istotne postępy agresor poczynił natomiast w Czasiw Jarze – wkroczył do jego zachodniej części. Pod kontrolą obrońców pozostaje jednak całe jego południe, przez które dociera zaopatrzenie. Siły najeźdźcze zanotowały pewne zdobycze na północ i południe od Kupiańska oraz w obwodzie kurskim, jednak nie zmienia to w istotny sposób sytuacji. Do nieznaczących korekt linii styczności na korzyść którejś ze stron doszło również na pozostałych kierunkach.

Rosyjskie ataki powietrzne

25 grudnia miał miejsce kolejny zmasowany atak na infrastrukturę energetyczną Ukrainy. Uszkodzenia obiektów potwierdzono w obwodach: charkowskim (niektóre źródła mówią, że trafiona została m.in. Żmijewska Elektrownia Ciepła), dnipropropetrowskim, iwanofrankińskim (Bursztyńska EC), kirowohradzkim i połtawskim. O zniszczeniach donoszono także z obwodów kijowskiego, sumskiego i żytomierskiego. Według Ukrenerho w rezultacie uderzenia przerwy w dostarczaniu prądu dla abonentów okresowo wydłużono

do nawet 12 godzin na dobę, a jego dostawy ograniczono też dla biznesu i przemysłu. Do awaryjnych wyłączeń w obwodzie kirowohradzkim doszło również następnego dnia, a w obwodach dniepropetrowskim, poławskim i sumskim sytuacja nie była ustabilizowana jeszcze 29 grudnia.

Szczególnie poważne uszkodzenia infrastruktury miały mieć miejsce w Charkowie i jego okolicach, gdzie zgodnie z danymi lokalnymi w elektrownię, kotłownię i inne obiekty uderzyło 12 rosyjskich rakiet. Pół miliona mieszkańców odcięto od ogrzewania; zostało ono częściowo przywrócone do 29 grudnia. Ogółem agresor miał wykorzystać 78 rakiet i 106 dronów, z których obrońcy zadeklarowali strącenie odpowiednio 59 i 54 (pozostałe 52 bezzałogowce miały zostać lokacyjnie utracone).

Przed zmasowanym atakiem raketowym i po nim najeźdźcy kontynuowali punktowe uderzenia na zaplecze przeciwnika. Rakiety uderzyły m.in. w Krzywy Róg (24 grudnia) i Zaporże (26 grudnia), a rakiety i drony – w Mikołajów (28 grudnia). Z wyłączeniem 25 grudnia w okresie od wieczora 23 grudnia do rana 30 grudnia Rosjanie mieli użyć łącznie 184 dronów uderzeniowych i dziewięciu rakiet. Ukraińskie Dowództwo Sił Powietrznych powiadomiło, że 114 bezzałogowców zostało zestrzelonych, zaś 68 – lokacyjnie utraconych.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

26 grudnia w ataku na obwód orłowski miał zostać zniszczony magazyn przechowywania, konserwacji i naprawy dronów Shahed, o czym dwa dni później poinformował ukraiński Sztab Generalny. Według innych źródeł kontynuowane w dniach 24–29 grudnia ataki ukraińskich bezzałogowców na przygraniczne obwody FR nie przyniosły poważniejszych skutków. Szerzej nagłośniono tylko uderzenia na Władykaukaz i Grozny 25 grudnia. W pierwszym z wymienionych miast spadające szczątki miały spowodować pożar w centrum handlowym, natomiast w drugim odpierająca atak rosyjska obrona powietrzna uszkodziła azerbejdżański samolot pasażerski. (zob. [Katastrofa azerbejdżańskiego samolotu: Moskwa pod presją Baku](#)).

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

29 grudnia minister obrony Rustem Umierow zawiadomił o rozdysponowaniu 150 mln euro przekazanych Kijowowi przez Danię, Francję i Litwę na finansowanie ukraińskiego przemysłu zbrojeniowego. Kwota 111 mln euro od Kopenhagi ma zostać przeznaczona na zakup uzbrojenia, a 10 mln od Wilna – na rozwój przemysłu. Umierow nie doprecyzował, na co zostanie wydanych 29 mln euro z grantu francuskiego „na wzmocnienie bezpieczeństwa i obronności Ukrainy”. **We Francji zakończyło się półroczne szkolenie ukraińskich pilotów i obsługi technicznej myśliwców Mirage 2000-5F.**

30 grudnia prezydent USA Joe Biden zapowiedział przekazanie Kijowowi pomocy wojskowej o wartości prawie 2,5 mld dolarów. Z tej sumy 1,25 mld dolarów w ramach specjalnych uprawnień prezydenckich (PDA) pokryje koszty wyposażenia dostarczonego z magazynów armii amerykańskiej, a 1,22 mld dolarów z Inicjatywy Wsparcia Bezpieczeństwa

Ukrainy (USAI) przeznaczone będzie na zamówienia w przemyśle. Dwa dni wcześniej agencja Associated Press informowała, że w skład pakietu PDA wejdą m.in. systemy obrony powietrznej HAWK i rakiety do wcześniej wysłanego uzbrojenia przeciwlotniczego (m.in. wyrzutni Stinger) oraz amunicja artyleryjska kalibru 155 mm i 105 mm. **Grecja zamierza przekazać 24 rakiety przeciwlotnicze Sea Sparrow oraz amunicję artyleryjską i innego typu wyposażenie**, co 28 grudnia ujawniło internetowe wydanie dziennika „Kathimerini”. Dzień później **minister obrony Łotwy Andris Sprūds** podał, że do dostarczenia Kijowowi **przygotowano partię ponad 1 tys. dronów różnych typów**.

23 grudnia niemiecki rząd zaktualizował wykaz przekazanego Ukrainie uzbrojenia i sprzętu wojkowego. Dodano do niego m.in. 15 czołgów Leopard 1A5, dwa samobieżne działa przeciwlotnicze Gepard, jedną haubicę samobieżną PzH 2000, 30 pojazdów opancerzonych MRAP, po jednym systemie obrony powietrznej IRIS-T SLM i IRIS-T SLS (oddzielnie wymieniono przeznaczone do nich dwa radary TRML-4D), dwie wyrzutnie do systemu Patriot, 68 dronów rozpoznawczych (30 Vector, 24 Heidrun i 14 Hornet XR), a także 52 tys. sztuk amunicji artyleryjskiej 155 mm, naboje czołgowe 120 mm i 105 mm, 65 tys. pocisków 35 mm do dział Gepard i pociski powietrze–powietrze AIM-9L/I Sidewinder.

Potencjał militarny Rosji

23 grudnia prezydent Wołodymyr Zełenski oświadczył, że **według wstępnych szacunków liczba zabitych i rannych północnokoreańskich żołnierzy w obwodzie kurskim przekracza już 3 tys.** Dodał, że istnieje ryzyko wysłania dodatkowych żołnierzy i sprzętu wojkowego z KRLD. 27 grudnia rzecznik Rady Bezpieczeństwa Narodowego USA John Kirby stwierdził, że straty północnokoreańskie wyniosły w ciągu ostatniego tygodnia 1 tys. zabitych i rannych. Wskazał, że żołnierze z tego kraju są do tego stopnia zindoktrynowani, że chcąc uniknąć wzięcia do niewoli, popełniają samobójstwa, najprawdopodobniej ze strachu przed odwetem wobec ich rodzin w Korei Północnej.

28 grudnia ukraińskie rządowe Centrum Narodowego Oporu (CNO) poinformowało, że **na tymczasowo okupowanych terytoriach Rosjanie włączyli do szkolnych programów zajęcia techniczne ze składania bezzałogowców** na potrzeby armii agresora. Zatwierdzili już program rozbudowy tego rodzaju klas do 2030 r.

Potencjał militarny Ukrainy

24 grudnia **rząd w Kijowie uprościł zakup dronów i środków walki radioelektronicznej (WRE) produkowanych na Ukrainie.** Zmiany w przepisach pozwolą dowódcom jednostek nabywać bezzałogowce szczebla taktycznego i WRE bez obciążonej biurokracją koordynacji ze Sztabem Generalnym i innymi organami administracji wojskowej. Jednostki będą mogły przystąpić do porozumień zawartych przez Agencję Zamówień Obronnych i Państwową Służbę Łączności Specjalnej, co umożliwi szybsze otrzymywanie sprzętu po konkurencyjnych cenach.

Również 24 grudnia **ukraiński resort obrony zwrócił się do komisji parlamentarnej ds. bezpieczeństwa narodowego, obrony i wywiadu o odroczenie do 18 marca 2025 r. prac nad**

projektem ustawy o warunkach demobilizacji żołnierzy w czasie stanu wojennego. Projekt nie otrzymał akceptacji Sztabu Generalnego. Argumentował on, że w przypadku uchwalenia tego aktu prawnego szacunkowa liczba żołnierzy, którzy będą mieli prawo do zwolnienia ze służby, wyniesie 108 tys. (w tym 14 tys. oficerów), co w razie ich jednoczesnego zwolnienia doprowadzi do znacznej redukcji obsady jednostek bojowych. We wniosku wskazano, że resort obrony opracował własny projekt ustawy określającej tryb i warunki zwalniania ze służby personelu wojskowego niektórych kategorii w okresie stanu wojennego. Dokument przewiduje m.in. ustalenie nowych norm zwalniania ze służby i rotacji żołnierzy: ci, którzy służyli nieprzerwanie przez 36 miesięcy i w tym czasie brali udział w działaniach wojennych przez co najmniej 18 miesięcy, mają mieć zagwarantowane skierowanie na rehabilitację na okres do dwóch miesięcy, a po jej zakończeniu będzie im przyznawany dodatkowy jednorazowy płatny urlop trwający od 30 do 90 dni.

27 grudnia **głównodowodzący Siłami Zbrojnymi Ukrainy Ołeksandr Syrski zapewnił, że władze wojskowe pracują nad dalszym wydłużeniem szkolenia zmobilizowanych do dwóch miesięcy.** Po jego ukończeniu żołnierze będą przechodzić okres adaptacyjny w brygadach, trwający do dwóch tygodni. Od 1 listopada we wszystkich 27 ośrodkach szkoleniowych wydłużono czas podstawowego szkolenia wojskowego z 30 do 45 dni. Oprócz podstaw obsługi dronów i środków WRE zwiększono liczbę ćwiczeń strzeleckich, a liczbę nabojów do karabinu Kałasznikowa zwiększono z 500 do 870.

Także 27 grudnia **dowódca Gwardii Narodowej Ukrainy Ołeksandr Piwnenko ujawnił, że w jej strukturze funkcjonuje 900 grup ogniowych (w tym 500 mobilnych) chroniących obiekty infrastruktury krytycznej.** Oświadczył też, że zachodni partnerzy udzielili wsparcia, dostarczając sprzęt elektroniczny pozwalający wykrywać i zwalczać wrogie bezzałogowce.

Do 28 lutego 2025 r. ma się zakończyć weryfikacja przedsiębiorstw ubiegających się o status podmiotów strategicznie ważnych dla wysiłku obronnego Ukrainy. Jego uzyskanie pozwoli zagwarantować pracownikom w wieku mobilizacyjnym odroczenia od służby wojskowej. Aby otrzymać status, podmiot musi spełnić dwa warunki: wykazać brak długów podatkowych i zapewniać pracownikom średnie wynagrodzenie w wysokości co najmniej 20 tys. hrywien (ok. 500 dolarów). Ostatni wymóg dotyczy wyłącznie przedsiębiorstw prywatnych.

 Rosyjskie operacje przeciwko Ukrainie

23 grudnia **operator ukraińskich elektrowni jądrowych Enerhoatom poinformował, że strona internetowa firmy stała się obiektem pięciogodzinnego ataku cybernetycznego.** Rosyjscy hakerzy próbowali zakłócić funkcjonowanie serwisu, wysyłając jednocześnie ok. 80 mln żądań dostępu do strony.

